

ODDZIAŁY REGIONALNE

Siedziba Oddziału znajduje się przy ul. Wieniawskiego 20 w Szczecinie.

Początki oddziału sięgają roku 1964, gdy Dyrektor Instytutu Geologicznego Edward Rühle polecił utworzyć w Szczecinie Stację Terenową Instytutu. Od 2000 roku Oddział ma swoją siedzibę na Pogodnie - w zielonej dzielnicy miasta. Oddział pełni ważną rolę w regionie, realizując badania geologiczne na obszarze Pomorza Zachodniego, wypełniając zadania państwowej służby geologicznej i hydrogeologicznej.

Oddział Pomorski

Państwowy Instytut Geologiczny - Państwowy Instytut Badawczy z główną siedzibą w Warszawie, ma sześć oddziałów regionalnych:

Siedziba Oddziału w otoczeniu lasów Trójmiejskiego Parku Krajoznawczego.

Oddział Geologii Morza

Jednostka została powołana w 1968 roku. Od września 1998 roku siedziba Oddziału Geologii Morza mieści się w budynku przy ulicy Kościarskiej 5 w Gdańsku - Oliwie. Zasadniczym celem działalności oddziału jest rozpoznanie budowy geologicznej polskiej strefy ekonomicznej Bałtyku.

Siedziba oddziału - od 1920 r. mieści się we Wrocławiu w starej woli przy ul. Janowskiej 19.

Założony w 1949 roku z inicjatywy profesora Henryka Teisseyre'a Oddział Dolnośląski nosi dziś imię swojego patrona i pierwszego kierownika. Głównym obiektem badań Oddziału Dolnośląskiego PIG-PIB są Sudety i ich przedpole w granicach województw dolnośląskiego, opolskiego oraz wielkopolskiego i lubuskiego. Dotyczą one szerokiego zakresu badań podstawowych, w tym kartografii geologicznej różnego rodzaju, geologii złóż kopalni stałych, hydrogeologii i geologii środowiskowej.

Oddział Dolnośląski

Siedziba znajduje się przy ul. Zgoda 21 w Kielcach.

Za datę powstania jednostki przyjmuje się rok 1937, którą ułożenia się z rozpoczęciem działalności w Instytucie tzw. grupy świętokrzyskiej. Formalnie, istnienie grupy usankcjonował statut Instytutu z 1939 roku. Od 1965 roku jednostka nosi nazwę swojego założyciela Jana Czarnockiego. Obszarem działania jest region świętokrzyski: kolebka polskiej geologii, ważny okręg eksploatacji kopalni mineralnych i obszar o unikatowych w skali europejskiej walorach naukowych, dydaktycznych i geoturystycznych.

Oddział Świętokrzyski

Od 1961 roku siedziba oddziału znajduje się w Sosnowcu przy ul. Królowej Jadwigi 1.

Oddział powstał w 1921 r. Przedwojenna historia terenowej placówki Instytutu jest nieodłącznie związana z działalnością Stanisława Doktorowicza-Hrebnickiego, dlatego oddział nosi jego imię. Górnośląska placówka wypełnia swe funkcje związane z regionem. Przyszłość wyznaczają nowe zadania służby geologicznej, także i te związane z górnictwem.

Oddział Górnośląski

Od 1934 r. siedzibą oddziału jest budynek przy ul. Skrzaniów 1 w Krasnymstawie.

Początki jednostki, dziś im. Mariana Książkiewicza sięgają roku 1921 - roku powstania Stacji Geologicznej w Boryslawiu. Oddział zajmuje się różnymi aspektami geologii regionalnej na obszarze Karpat i zapadliska przedkarpackiego. Realizuje również wiele zadań z dziedziny geologii środowiskowej, złożowej czy hydrogeologii, które wykraczają poza ten obszar.

Oddział Karpacki

PAŃSTWOWY
INSTYTUT
GEOLOGICZNY

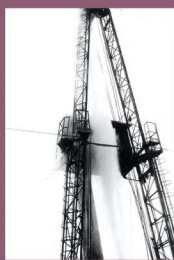
Sfinansowano ze środków
Narodowego Funduszu
Ochrony Środowiska
i Gospodarki Wodnej

ODDZIAŁ DOLNOŚLĄSKI

Obecna siedziba placówki naukowego Instytutu Geologicznego we Wrocławiu

Instytut Dolnośląski Państwowego Instytutu Geologicznego we Wrocławiu został powołany w maju 1949 roku przez ówczesnego dyrektora PIG prof. Jana Czarnockiego. Był i jest jednostką regionalną PIG, początkowo funkcjonował jako Stacja Terenowa PIG we Wrocławiu, a w roku 1965 uzyskał status Oddziału Dolnośląskiego. Organizacją nowej placówki podjął się prof. Henryk Teissegre – student prof. Eugeniusza Romera, absolwent Uniwersytetu Jana Kazimierza we Lwowie. Już przed wojną współpracował on z Państwowym Instytutem Geologicznym w Warszawie. Po latach prof. Teissegre'a uznano pionierem i ojcem polskiej geologii sudeckiej, a w roku 1989 Oddziałowi Dolnośląskiemu Rada Naukowa PIG nadała prawo noszenia Jego imienia. Kierownikiem administracyjnym został Walerian Żelazniewicz, prowadził on odbudowę i przebudowę willi we Wrocławiu, w zielonej dzielnicy Krzyki przy alei Jaworowej 19, wybranej na siedzibę Oddziału. Po odbudowie budynku, zinwentaryzowaniu pomniejszych obiektów geologicznych i księgozbioru, przyszedł pora na rozpoznawanie nowego dla polskich naukowców terenu - Dolnego Śląska.

Cyblin – samowypływ wód mineralnych (1983).

Badania geologów i hydrogeologów zajął się czasem w sposób nieplanowany, czego przykładem jest wiercenie strukturalne Odra 5/1 wykonane w roku 1983. W trakcie wiercenia natrafiono na samowypływ mineralnych wód termalnych, którym nadano charakterystyczne dla owych czasów imię „Lech”. Wody te stały się obiektem zainteresowania i specjalistycznych badań hydrogeologów. W roku 2003 rozpoczęto systematyczne prace geologiczne wzdłuż inwestycji liniowych – autostrad, gazociągów i rurociągów. Prace te wymagają szybkiej reakcji geologów na nowe odsłonięcia powstające w trakcie budowy, a pozyskiwane informacje geologiczne wykorzystywane są m.in. przy reambulacji SMGP i MGP.

Lata 90-te to początki stosowania metod komputerowych w geologii. Po roku 2000 mapy, atlasy i inne rezultaty prac geologicznych przedstawiane są w wersjach cyfrowych. Zebrane wyniki badań są prezentowane także w postaci baz danych, które udostępniane są odbiorcom indywidualnym, i instytucjom państwowym. Od roku 2013 w Oddziale funkcjonuje zespół zajmujący się modelowaniem struktur i procesów geologicznych. Młodzi geolodzy przy wsparciu blżyków badają m.in. przepływy w osłódkach porowatych i szczelinowatych, zagadnienia geomechaniczne oraz geotechniczne, a także zjawiska deformacji osłódków skalnych. Rozwijana jest także geoturystyka, ściśle powiązana z geodukacją. Już w roku 1995 powstała pierwsza mapa geoturystyczna (*Masywa Śnieżnika, następnie Góry Stołowe*), w latach 2007 – 2015 geolodzy OD opracowali kilka przewodników geoturystycznych (np. *Geostrada Sudecka, Łuk Mużakowa*).

W latach 50-tych najważniejszym zadaniem Stacji Terenowej PIG we Wrocławiu była kartografia geologiczna. Powstające mapy były oparte na reambulacji map niemieckich w skali 1:25 000. Prace te można nazwać wstępem do edycji *Szczegółowej mapy geologicznej Sudetów* w tej samej skali. Karowanie popularnie zwanych „dwadziestkiptek” trwało aż do połowy lat 90-tych. Sudety zostały pokryte 134 arkuszami SMGS, a północna część Dolnego Śląska mapami z serii MGP, czyli w skali 1:50 000. Lata 60-te i 70-te to rozwijające się badania regionalne – wiercenia i badania geofizyczne, które objęły depresję północnosudecką, środkowosudecką i śląsko-opolską, śródsudecki basen kredowy oraz Blok przedsudecki. Na początku lat 70-tych rozpoczęto realizację programu węglanych badań strukturalnych *Model przestrzenny Sudetów*, a także programów głębokich badań strukturalnych, w ramach którego wykonano wiele głębokich wierzeń głównie na N obrzeżeniu Sudetów i w strefie środkowej Odry. Równocześnie z kartografią prowadzono rekonesans złóżowe m.in. za barytem i fluoritem, chromitami, rudami żelaza, cyny oraz kaolinami. Rozwój prac poszukiwawczych i dokumentacyjnych w latach 70-tych i 80-tych zaowocował udokumentowaniem np. złóż barytu, cyny, i kaolinów. Wieloletnim obiektem zainteresowania geologów OD PIG były węgle w Dolnośląskim Zagłębiu Węglowym. Przykładowymi rezultatami tych prac są atlas Dolnośląskiego Zagłębia Węglowego z roku 1971 i 2006. Równoległe do prac kartograficznych i złóżowych Oddział prowadzi badania wód podziemnych. W ich wyniku powstają arkusze MHP w skali 1:200 000, a po roku 2000 opracowano dolnośląskie arkusze MHP w skali 1:50 000 (w ramach zadań Państwowej Służby Hydrogeologicznej).

Reka Mitrzy nad Górami Kaczawskimi (zamiast standardowego portretu H. Teissegre'a) - lata 50.

Odkrycie ciostu mamuta (1994).

Podczas prac budowlanych dokonywano odkryć, np. w 1994 r. pracownicy OD we współpracy z naukowcami z Uniwersytetu Wrocławskiego znaleźli ciost mamuta (*„Gazeta Robotnicza”* pod zaniżonym tytułem *Kto znalazł wrocławskiego mamuta*). W 2010r. zespół z naszego Oddziału uczestniczył w zabezpieczeniu prawie kompletnego szkieletu ciepłotłoczego nosorożca z rodzaju *Stephanorhinus*, znanego podczas budowy drogi w rejonie Gorzowa Wielkopolskiego. Geolodzy OD włączyli się w program ochrony litosferę poprzez badania hałd i wysypisk, wpływu eksploatacji surowców na środowisko, ochronę złóż surowców, monitoring wód podziemnych, tworzenie map geozosjologicznych – seria *Mapy Geozosjologicznej Polski*.

2013 – konferencja w terenie (B. Przybyłki).

Młodzi chętnie uczestniczą w konkursach geologicznych z cyklu *Nasza Ziemia...* i wydarzeniach Dolnośląskiego Festiwalu Nauki. Aktywna jest współpraca międzynarodowa w ramach Unii Europejskiej oraz z krajami spoza niej. Przykładowi takich działań są projekty dotyczące badań geotermii niskotemperaturowej Ziemi (GeoPLASMA-CE, TransGeoTherm) oraz program transgranicznej współpracy instytucji zajmujących się badaniem, ochroną i prezentacją bogactwa geologicznego na pograniczu Polski i Czech (GECON). Oddział Dolnośląski, jak i cały Państwowy Instytut Geologiczny, przez cały czas swojego istnienia działał na rzecz państwa polskiego w zakresie badań budowy geologicznej i złóż kopalin. Osiągnięliśmy bardzo wiele. Polska jest dziś jednym z najlepiej rozpoznanych pod tym względem krajów Europy. Dawni i obecni pracownicy PIG mają prawo być dumni! Patrzymy w przyszłość z niepokojem, ale i z nadzieją.

Prace kameralne 1965 – Jerzy Jerzaniński

1952 – młody naukowiec geologiczny

PAŃSTWOWY INSTYTUT GEOLOGICZNY

Sfinansowano ze środków Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej

ODDZIAŁ GEOLOGII MORZA

Oficyna wydruku placówki Państwowego Instytutu Geologicznego w Szczecinie

Oddział Geologii Morza został powołany w dniu 2 października 1968 roku i chociaż ma już 50 lat to nadal jest jedną z najmłodszych placówek regionalnych Państwowego Instytutu Geologicznego. Początkowo jednostka miała status Pracowni Geologii Bałtyku, która w 1974 roku została przekształcona w Zakład, a następnie, w roku 1977 w Oddział Geologii Morza. Od chwili powołania zasadniczym celem działalności Oddziału jest rozpoznanie budowy geologicznej obszarów morskich naszego kraju, bardzo cennych pod względem ekonomicznym i przyrodniczym - wówczas prawie nieznanym z geologicznego punktu widzenia, obszarów odpowiadających swoim zasięgiem blisko 10% lądowej powierzchni Polski. Należy pamiętać, że kompleksowe rozpoznanie budowy geologicznej, warunków geologiczno-inżynierskich i procesów litodynamicznych jest nieodzownym elementem poprzedzającym każdą inwestycję zlokalizowaną na dnie morza lub jego brzegu. Silny zespół specjalistów w dziedzinie badań morza na przestrzeni 50 lat dotychczasowej działalności wypracował metodykę badań i przeprowadził rozpoznanie geologiczne obszarów morskich naszego kraju uwiecznione opracowaniem podstawowej mapy geologicznej dna Bałtyku w skali 1:200 000 oraz szeregu map i atlasów w skalach przeglądowych (1:500 000), m.in. mapy geologicznej dna Bałtyku bez utworów czwartorzędowych (oparta na pomiarach wysokorodzicielskiej sejsmiki refleksyjnej), atlas geochemiczny 1:500 000, atlas geologiczny, atlas parametrów litologicznych. Rozpoznane przez zespół duże złoża kruszczywa są zagospodarowane lub przygotowywane do zagospodarowania. Sukcesywnie wnoszona wiedza o rozwoju geologicznym i paleogeografii morskiej części kraju jest znaczącym wkładem do ogólnej wiedzy geologicznej. Doświadczenia i osiągnięcia zespołu są rozwijane i dostosowywane do potrzeb państwa i bezpośrednich użytkowników morza. Aktualne zadania są ukierunkowane na wielotematyczną morską kartografię geologiczną, surowcową i geosrodowiskową na rzecz zintegrowanej polityki morskiej RP i tworzone plany zagospodarowania przestrzennego morza oraz na badania strefy brzegowej Bałtyku prowadzone na rzecz odpowiedzialnego zarządzania tą strefą i właściwej ochroną brzegu

Oddział prowadzi szeroką współpracę międzynarodową, przede wszystkim z zespołami geologów morza europejskich służb geologicznych oraz krajową współpracę regionalną, w tym uczestniczy w sieci naukowej PolMar skupiającej pięć najważniejszych instytutów badawczych i naukowych zajmujących się badaniami morza. Ponadto Oddział prowadzi bliską współpracę z administracją morską oraz rozszerza perspektywę współpracy z Biurem Hydrograficznym Marynarki Wojennej. W kolejnych latach swojej działalności Oddział Geologii Morza przystąpił również do realizacji prac w zakresie regionalnego rozpoznania geologicznego i hydrogeologicznego północnej części Nizy. Obecnie doświadczony zespół hydrogeologów uczestniczy w realizacji wszystkich zadań państwowej służby hydrogeologicznej na obszarze woj. pomorskiego, kujawsko-pomorskiego i części woj. warmińsko-mazurskiego. Ponadto w Oddziale Geologii Morza swoje zadania wykonują specjaliści z zakresu lądowej kartografii geologicznej i geosrodowiskowej oraz identyfikacji geozagrożeń.

Dzienna plaża 16.05.2019, 10.00, 200m od plażeczki PK w Szczecinie, ul. Słowackiego 1, na Hbitgriego

PAŃSTWOWY
INSTYTUT
GEOLOGICZNY

Sfinansowano ze środków
Narodowego Funduszu
Ochrony Środowiska
i Gospodarki Wodnej

ODDZIAŁ GÓRNOŚLĄSKI

Gmach Oddziału Geologicznego PIG-PIB (Archiwum PIG-PIB)

„Będziemy musieli się szybko zająć zagłębem węglowym i zbadać wszelkie własności fizyczne naszego węgla (...)”
[popeł Henryk Radziśkowski, kadencja 1919–1922].

Potrzebę prowadzenia prac geologicznych na Górnym Śląsku wyrażają już w wniosku o powołanie Państwowego Instytutu Geologicznego. Po zatwierdzeniu statutu i składu osobowego Instytutu, w czerwcu 1921 r., ówczesny dyrektor – Józef Morozewicz, podejmując decyzję o utworzeniu w Dąbrowie Górniczej stacji terenowej, która pod kierownictwem Stanisława Doktorowicza-Hrebnickiego rozpoczyna regularną działalność. Oto początek naszej historii...

Budynek kopalni Saturn w Czeladzi, w którym w latach 1945–1960 mieściła się Stacja Górnośląska. (Archiwum PIG-PIB)

Stanił pod kierownictwem Stefana Czarnockiego (1935 r.). W tym samym czasie Doktorowicz-Hrebnicki opublikował arkusz Geozdziej: Da dzień stanowi on wzorce precyzyjnej pracy kartograficznej, a zaproponowany w objaśnieniach podział stratygraficzny karbonu wschodniej części Górnośląskiego Zagłębia Węglowego (GZW) jest ciągle stosowany.

Projekt powiększenia placówki w Dąbrowie Górniczej i rozszerzenia zakresu wykonywanych prac geologicznych przekreślił wybuch wojny, podczas której Stacja poniosła poważne straty. Prawie w całości zainicjowaną zbiorę okazy, całkowicie likwidacji uległ ogromny materiał rzeźniczy, a także biblioteka oraz inne dokumenty faktograficzne, w tym znaczna część przygotowanych arkuszy map geologicznych zagłębia węglowego.

Gmach Stacji, a później Oddziału w Sosnowcu tuż po wybudowaniu w 1961 r. (Archiwum PIG-PIB)

W latach siedemdziesiątych ruszył kilkunastoletni temat „Badania głębokich poziomów karbonu”, w ramach którego odwiercono 24 otwory. Wiercenia prowadzone były także w Lubelskim Zagłębiu Węglowym (LZW) oraz na obszarze północno-wschodniego obrzeżenia GZW. Stały się one motorem napędzającym badania stratygraficzne, petrograficzne, złożowe i hydrogeologiczne. Drukami ukazały się atlasy map GZW – geotektoniczny i jakości węgla oraz monografia karbonu LZW.

Istotne zmiany nastąpiły w latach dziewięćdziesiątych. Zakonieczony został okres wierceń, ku końcowi zmierzają prace w LZW, zmniejszył się zakres przedsięwzięć realizowanych na obrzeżeniu GZW. Rozwijają się natomiast badania geosrodowiskowe i hydrogeologiczne. Coraz bardziej znaczącą pozycję był udział w sporządzaniu map serijnych PIG. Ukazały się atlasy map geologicznych i hydrogeologicznych (GZW, LZW), a także syntetyczne opracowanie karbonu Polski. Oddział zorganizował XIII Międzynarodowy Kongres Karbonu i Permu (1995 r.), współpracował z firmami amerykańskimi w zakresie rozpoznania i eksploatacji metanu pokładów węgla w GZW.

Lata po milenijum roku 2000 nie przyniosły większych zmian. Wyraźnie jednak wzrosła nasza aktywność naukowa na arenie międzynarodowej. Cały czas prowadzone są regionalne badania geologiczne oraz hydrogeologiczne, a ostatnio testowana jest nowatorska metoda odmetanowania pokładów węgla osworami kierunkowymi. Rozwijana jest działalność w zakresie edukacji geologicznej: od 2000 r. pracownicy oddziałów organizują szkolne konkursy geologiczne, wygłaszają referaty popularnonaukowe, projektują sieciki geologiczne oraz geopark i ośrodki edukacji geologicznej.

Stanisław Doktorowicz-Hrebnicki – lata trzydzieste XX w. (Archiwum PIG-PIB)

Strona tytułowa monografii Stefana Czarnockiego „Polskie Zagłębie Węglowe” z 1955 r.

Dojści staraniom Doktorowicza-Hrebnickiego i Tadeusza Bocheńskiego już w lipcu 1945 r. udało się reaktywować działalność Instytutu w Górnośląskim Zagłębiu Węglowym. Stacja Terenowa (od 1949 r. Stacja Górnośląska) oszubiła się w Czeladzi, w lokalach pozyskanych od kopalni Saturn. Wraz z jej kierownikiem – Józefem Krątkiewiczem zatrudnionych było wówczas 6 osób. Zespół ten kontynuował prace kartograficzne.

Lata pięćdziesiąte przyniosły Stacji znaczący rozwój osobowy i merytoryczny. Przystop kadry (60 osób w 1960 r.), liczei prowadzonych badań oraz gromadzonych zbiorów, wymusił kolejną zmianę jej lokalizacji. W Czeladzi zaczęło brakować miejsc! Powstał więc plan wybudowania nowoczesnego budynku, który stanął pod koniec 1960 r. w Sosnowcu.

Początek lat sześćdziesiątych zakończył okres tworzenia głównego trzonu kadry merytorycznej Stacji Górnośląskiej, przeniesionej w 1965 r. na Oddział Górnośląski. Lata sześćdziesiąte i siedemdziesiąte to w życiu Oddziału przede wszystkim poszukiwanie, wierceń i dokumentowanie złóż węgla kamiennego, Ich podsumowaniem były wydane monografie karbonu lubelskiego (1966 r.) i górnośląskiego (1972 r.). Potwierdzeniem wysokiej jakości wykonanej przez pracowników Oddziału dokumentacji złoża Łęczna było przyznanie im w 1972 r. Nagrody Państwowej I Stopnia.

Pracownicy OG PIG-PIB podczas zajęć edukacyjnych (Michał Zabo).

Dąbrowa Górnicza – lata trzydzieste XX w., w głębi po prawej widoczny Sokół Górniczy, w której mieściła się przedwojenna siedziba Stacji Terenowej PIG (dot. St. Doktorowicz-Hrebnicki).

PAŃSTWOWY
INSTYTUT
GEOLOGICZNY

Sfinansowano ze środków
Narodowego Funduszu
Ochrony Środowiska
i Gospodarki Wodnej

ODDZIAŁ KARPACKI

Budarek Oddziału Karpackiego przy ul. Skrzatów 1, rok 2008

od lewej: doc. Danuta Poprawa, doc. Jacek Bartan, doc. Kazimierz Zygło, dr. Wacław Sikora, mgr. Jolanta Liszkowa, dr. Tadeusz Kucifski

1 czerwca 1912 roku zostaje utworzona Stacja Geologiczna w Borysławiu kierowana przez dr. Bolesława Kropczkę, której głównym celem było prowadzenie prac geologicznych na potrzeby górnictwa naftowego. Po pierwszej wojnie światowej dzięki staraniom i pod kierownictwem prof. Konstantego Tobwińskiego Stacja wznawia działalność. Szybko rozwijająca się jednostka zostaje przemianowana na Karpacki Instytut Geologiczny - Naftowy z siedzibą w Borysławiu, a badania w Karpatach przejmując i prowadząc Państwowy Instytut Geologiczny w Warszawie poprzez Karpacką Grupę Terenową. W 1940 r. PIG i Karpacka Grupa Terenowa zostają włączone do Amt für Bodenforschung z polską centralą w Krakowie. W 1947 r., dzięki staraniom pracowników Instytutu, w Krakowie przy ul. J. Leu 15 wznawia działalność Karpacka Stacja Terenowa. Pierwszym kierownikiem Stacji przemianowanej na „Region Karpacki” zostaje prof. Henryk Świdziński. W 1951 roku Oddział Karpacki Instytutu Geologicznego przenosi się do nowego budynku otrzymanego od Sztabu Generalnego Wojska Polskiego przy ul. Grzegorzewskiej 81 (obecnie Skrzatów 1). Głównym zadaniem Oddziału Karpackiego, jako kontynuatora prac Borysławskiej Stacji Geologicznej i jako służby geologicznej, od początku jego działalności, było wykonywanie map geologicznych Karpłat. Początkowo prace te powiązane były z poszukiwaniami złóż ropy i gazu ziemnego, potem, gdy kierownikiem Oddziału został prof. Marian Książkiewicz, ukierunkowane zostały na wykonanie serijnych map geologicznych Karpłat i przedgórza w skali 1:50 000. Rozwijały się także badania podstawowe, zwłaszcza badania mikrofauny flisy karpackiego i przedgórza. W kolejnych latach badania stratygraficzne poszerzono o nowe grupy makro- i mikroskamieniałości oraz o analizy palinologiczne.

W Oddziale prowadzono pionierskie w owym czasie badania sedimentologiczne, które stanowiły podwaliny analizy basenowej. Efektem dotychczasowych prac był Atlas stratygraficzno-facjalny Karpłat zewnętrznych z objaśnieniami, którego autorami byli głównie pracownicy Oddziału z profesorem Marianem Książkiewiczem na czele. Drugą połowę lat 60-tych i lata 80- to okres intensywnych prac kartograficznych powiązanych z wierczeniami w poszukiwaniu węglowodorów głównie w Karpatach Wschodnich. Wykonywano kolejne serię arkusze Szczegółowej Mapy Geologicznej Polski w skali 1:50 000 uzupełnione o mapy pokryw czwartorzędowych obejmujące niemal całą obszar Karpłat zewnętrznych. Na podstawie map szczegółowych zestawiono mapy przeglądowe w skali 1:200 000. Podsumowaniem dotychczasowych badań kartograficznych w Oddziale był Geologiczny Atlas of the Western Outer Carpathians and their Foreland. Efektem współpracy geologów Oddziału z ośrodkami zagranicznymi były mapy geologiczne Karpłat w skali 1:200 000: Geologic Map of the Outer Carpathians: Borderland of Poland, Ukraine and Slovakia oraz Geologic Map of the Outer Carpathians: Borderland of Ukraine and Romania. Realizowane obecnie prace obejmują aktualizację arkuszy SMGP w skali 1:50 000 oraz opracowanie i uaktualnienie nowej edycji trzech Map Geologicznych Polski w skali 1:500 000.

Pracownicy Oddziału Karpackiego, rok 1973

Od początku istnienia Oddziału do lat 90-tych prowadzono prace badania petrograficzno-mineralogiczne i geochemiczne, których efektem był min. atlas minerałów polskich Karpłat, katalogi analiz chemicznych, opracowania dotyczące rozmieszczenia pierwiastków śladowych i występowania bituminów w utworach fliszowych, mineralogii tuftów. Spośród zadań Oddziału Karpackiego wymienić trzeba opracowania geologiczno-inżynierskie i hydrogeologiczne wykonywane na potrzeby realizowanych inwestycji. Dzięki wierceniom udokumentowano złoża wód mineralnych i leczniczych w Karpatach oraz zasób wód termalnych w rejonie Podhala.

Sporządzenie pracowników Oddziału Karpackiego z emergencynymi pracownikami, rok 2018

Do zadań służby hydrogeologicznej należy wykonywanie map i atlasów hydrogeologicznych, monitoring dokumentowanie i ochrona wód podziemnych. Od 2006 roku realizowany Projekt Osłony Przeciwoświsowej (SOPO), którego celem jest inwentaryzacja ruchów masowych, monitoring osuwisk i prognozowanie zagrożeń osuwiskowych. Do zadań Oddziału należy koordynacja i wykonywanie mapy geologiczno-gospodarczej Polski w skali 1:50 000, badania dotyczące perspektyw i prognoz surowcowych, występowania surowców skalnych i rud metali. Ponadto zadaniem Oddziału jest prowadzenie badań w zakresie geologii środowiskowej, w tym dotyczących gospodarki i ochrony zasobów kopalni oraz wpływu eksploatacji kopalni na środowisko.

Oddział wykonuje prace na rzecz ochrony dziedzictwa geologicznego (geóżnorodności), prowadzi działalność popularyzatorską i edukacyjną poprzez publikacje opracowań, przewodników geologiczno-turystycznych, geologicznych, organizowanie konkursów i programów edukacyjnych.

17.01.2018. Podległa Surowcowa Państwowa Konferencja, premier Beata Szajda z wizytą w Oddziale Karpackim

Prof. Józef Sokołowski, prof. Kamila Skarżyńska-Czerwikowa, doc. Marian Książkiewicz, doc. Jacek Bartan, pan w kapeluszu - nieznany

PAŃSTWOWY
INSTYTUT
GEOLOGICZNY

Sfinansowano ze środków
Narodowego Funduszu
Ochrony Środowiska
i Gospodarki Wodnej

ODDZIAŁ POMORSKI

Obecna siedziba placówki Państwowego Instytutu Geologicznego w Szczecinie

W 1964 r. dyrektor Instytutu Geologicznego prof. Edward Rühlle polecił utworzyć w Szczecinie stację terenową Instytutu. Staraniami geologa wojewódzkiego Eugeniusza Kozioła, w 1964 r. została powołana w Szczecinie Pracownia Geologii Wybrzeża Morskiego i Pomorza Zachodniego. Pierwszym szefem placówki został Janusz Kuchciński. Siedziba Pracowni została ulokowana na trzecim piętrze budynku Szczecińskiego Przedsiębiorstwa Budownictwa Przemysłowego przy ul. Storrady 1.

W 1968 r. Pracownia w Szczecinie została podniesiona do rangi Zakładu Geologii Wybrzeża, którą jednak utraciła już w 1971 r. W roku następnym powołano Pracownię Złóżek i Map Geologicznych Polski Północno-Zachodniej, której kierownikiem został Józef Mojski, która w 1974 r. została włączona w skład Oddziału Geologii Morza w Gdańsku (Sopotcie).

Placówka w Szczecinie ponownie uzyskała samodzielność jako Pracownia Geologii Wybrzeża Morskiego w roku 1985 r. i podlegała bezpośrednio dyrektorowi Instytutu Geologicznego.

26.10.2000 r. - uroczyste otwarcie nowej siedziby PIG w Szczecinie na ul. Wieniawskiego 20.

W 1995 r., dzięki wynikom swej pracy i zabiegom kierującej Pracownią Michaliny Ruszałowej oraz decyzji Dyrektora Instytutu prof. dr. hab. Stanisława Speczka, placówka PIG w Szczecinie została podniesiona do rangi Oddziału Pomorskiego PIG. Utworzenie Oddziału zmobilizowało do starań o uzyskanie własnej siedziby. Wkrótce doszło do zakupu obiektu na terenie Szczecina, jego przebudowy i adaptacji na potrzeby Oddziału. W dniu 26 października 2000 r. nastąpiło uroczyste otwarcie nowej siedziby przy ul. Wieniawskiego 20. W 2009 r. Oddział Pomorski został przemianowany na Zakład Regionalny Geologii Pomorza i włączony w skład Oddziału Geologii Morza w Gdańsku. Do statusu oddziału Zakład Regionalny został przywrócony 1 lutego 2013 r.

Od początku swojego istnienia, jednostka realizowała zadania z zakresu kartografii geologicznej. Prace objęły m.in. wykonanie kolejnych arkuszy do *Szczegółowej Mapy Geologicznej Polski (SMGP)* w skali 1:50 000 i 1:200 000 oraz arkusze *Mapy Hydrogeologicznej Polski* w skali 1:200 000. Powstała *Mapa geodynamiczna polskiej strefy brzozywej Bałtyku* w skali 1:10 000, wykonano m.in. Opracowanie geologiczne Bramy Świny oraz opracowania geologiczno-inżynierskie dla terenu ZPC „Police” i portów rybackich w Wolinie i Dziwnowie. Współpraca z niemiecką służbą geologiczną oraz służbami geologicznymi landów zaowocowała wydaniem map geologicznych pogranicza polsko-niemieckiego.

Jednostka zainicjowała badania nad występowaniem minerałów ciężkich w piaskach morskich i plażowych południowego Bałtyku, które były kontynuowane przez placówkę terenową Instytutu Geologicznego w Gdańsku (Sopotcie). Jako Pracownia Geologii Wybrzeża przyjmowała nowe zadania, w tym prowadzenie sieci obserwacji hydrogeologicznych, formowanie bazy danych złóż kopalin i geologii gospodarczej. W uznaniu działalności placówki szczecińskiej na obszarze północno-zachodniej Polski wojewoda szczeciński uhonorował w 1986 r. zespół pracowników nagrodą wojewódzką w dziedzinie nauki.

Badania osadów czwartorzędowych Pomorza pozwoliły na nawiązanie kontaktów z zagranicznymi ośrodkami naukowymi, np. Uniwersytet w Lund, Służba Geologiczna Brandenburgii. Pracownicy szczecińskiej placówki PIG uczestniczą w międzynarodowych konferencjach i sympozjach terenowych, jak np. Peribaltic Group INQUA. Rozwijała się także współpraca ze służbami geologicznymi innych państw. W 1997r. Oddział Pomorski i służba geologiczna Brandenburgii podpisały porozumienie o wspólnych badaniach geologicznych na pograniczu Polski i Niemiec. Działania Oddziału w ramach Centrum Doskonałości UE przyniosły efekt w postaci opracowania projektu Transfer of Knowledge w ramach stypendium Marii Curie pt. *Morphotectonic Map of the European Lowland Area*. Projekt uzyskał wysoką ocenę Komisariatu UE i został zrealizowany w latach 2004–2008.

Zarządzenie dyrektora Instytutu Geologicznego dotyczące powołania w Szczecinie Stacji Terenowej Instytutu.

Profesor Józef Mojski w latach 1945–1970

Domna siedziba (do października 2000 r.) placówki PIG w Szczecinie, mieszcząca się na ul. Storrady 1, w III piętrze.

PAŃSTWOWY INSTYTUT GEOLOGICZNY

Sfinansowano ze środków Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej

ODDZIAŁ ŚWIĘTOKRZYSKI

Siedziba Oddziału Świętokrzyskiego PIG-PIB po modernizacji i rozbudowie w skarpie nad brzoziem (S. Sabwa).

Oddział Świętokrzyski Państwowego Instytutu Geologicznego – Państwowego Instytutu Badawczego nosi imię Jana Czarnockiego. Za datę powstania Oddziału Świętokrzyskiego przyjmuje się rok 1937. Wówczas, w ramach reformy Instytutu, powołano do życia grupy terenowe: świętokrzyską, polesko-wolgińską i karpacką. Na czele grupy świętokrzyskiej, liczącej ponad 20 osób, stanął jej założyciel Jan Czarnocki. Istnienie grup regionalnych formalnie usankcjonował statut Instytutu z 1939 r. W kwietniu 1945 r., natychmiast po wznowieniu działalności PIG, Jan Czarnocki zgłosił dyrektorowi Karolowi Bohdanowiczowi projekt utworzenia w Kielcach terenowej stacji geologicznej Instytutu. Propozycja nie została przyjęta, ponieważ Dyrektor chciał widzieć go u swego boku przy odbudowie Instytutu w Warszawie. Czarnocki chciał pozostać w Kielcach i w 1945 r. powołał i został dyrektorem Instytutu Badań Regionalnych (IBR). W czasie dwuletniej działalności IBR, zapisał się piękną kartą w dziejach Kielc i polskiego regionalizmu, a dzisiejszy Oddział Świętokrzyski PIG-PIB ma podstawy i zaszczyt uważać się za spadkobiercę tradycji także tej, pierwszej po wojnie, placówki naukowej w Kielcach.

Dom rodzinny Jana Czarnockiego, który był pierwszym siedzibą siedziby świętokrzyskiej placówki Państwowego Instytutu Geologicznego, 1935 r. (Z zbiorów Katarzyny Czarnockiej-Pawłowskiej).

W styczniu 1955 r. siedzibę Stacji Świętokrzyskiej stał się budynek położony na placu budowy obecnego gmachu, przy ul. Zgoda 21. Dwa lata później nowa, znakomicie wyposażona siedziba została oddana do użytku. Według najlepszych wzorów urządzono laboratorium i pracownię, archiwum rdzeni wiertniczych (próbek geologicznych), archiwum dokumentacji geologicznych, bibliotekę i muzeum. W 1965 r. Stacja Świętokrzyska została przemianowana na Oddział Świętokrzyski im. Jana Czarnockiego, a jego załoga w latach 70-tych ubiegłego wieku liczyła ponad 80 pracowników.

Jan Czarnocki – patron Oddziału Świętokrzyskiego PIG-PIB oraz pierwszy kierownik świętokrzyskiej placówki naukowej (Ze zbiorów Katarzyny Czarnockiej-Pawłowskiej).

Od początku swego istnienia świętokrzyska placówka PIG-PIB prowadziła badania interdyscyplinarne, których celem było rozpoznanie budowy geologicznej regionu świętokrzyskiego. Kielcecy geolodzy uczestniczyli w zespole profesora Stanisława Pawłowskiego, odkrywcy złóż siarki w południowej części regionu świętokrzyskiego. Z inicjatywy Oddziału Świętokrzyskiego prowadzono także poszukiwania rud metali kolorowych, których efektem było pierwsze w kraju monograficzne opracowanie poświęcone metalogenezie w regionie świętokrzyskim. Wśród dokonań pracowników kieleckiej placówki PIG-PIB należy wymienić także badania gipsów i ewaporatów miocenu na obszarze Poniądza.

W Oddziale Świętokrzyskim PIG-PIB narodziła się idea przedstawienia kompleksowej informacji geologicznej i przyrodniczej na jednej mapie, a jej pomysłodawcą był Zbigniew Rubinowski. Zrealizowany w latach 80-tych *Atlas geologiczno-surowcowy Gór Świętokrzyskich* w skali 1: 50 000 z szołogiczną kwalifikacją złóż kopalin był pierwszym tego typu opracowaniem kartograficznym w Polsce i stał się podstawą dla realizacji *Mapy geologiczno-gospodarczej* w skali 1:50 000 i *Mapy geotektonicznej Polski*. W kieleckiej placówce opracowana została także koncepcja geologicznej Chęcimsko-Kieleckiego Parku Krajoobrazowego oraz Centrum Geoedukacji w kamieniołomie Wierznia.

Budowa Stacji Świętokrzyskiej PIG zakończona, sierpień 1961. W tle po lewej stronie zdjęcia widoczny budynek, który był siedzibą stacji w trakcie budowy nowej siedziby (fot. H. Topaszewska).

Obecna działalność Oddziału Świętokrzyskiego nakierowana jest przede wszystkim na realizację zadań regionalnych Państwowej Służby Geologicznej i Państwowej Służby Hydrogeologicznej. Prowadzone są badania związane z oceną możliwości pozyskania i wykorzystania wód mineralnych i termalnych na terenie województwa świętokrzyskiego. Realizowane są także projekty badawcze związane z rozpoznaniem budowy geologicznej Gór Świętokrzyskich i obszarów sąsiednich. Bardzo ważnym elementem działalności Oddziału Świętokrzyskiego jest kartografia geologiczno-hydrogeologiczna oraz geotektonika. W Oddziale Świętokrzyskim działa Ośrodek Informacji Geologicznej oraz muzeum geologiczne, które prowadzi działalność w zakresie popularyzacji wiedzy geologicznej w społeczeństwie. Przy Oddziale znajduje się Archiwum Rdzeni Geologicznych, w którym znajduje się ponad 50 km rdzeni wiertniczych z obszaru świętokrzyskiego, niecki niżlandzkiej oraz zapadliska przedkarpacciego. Dzięki wykorzystaniu środków unijnych z Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Świętokrzyskiego na lata 2007-2014, placówka świętokrzyska została zmodernizowana oraz wybudowała się o nowoczesny budynek preparatorium wraz ze znajdującymi się w nim laboratoriami i pracownią szlifierską.

Międzynarodowa konferencja EUROPROBE, Kielce 24. 09-1.10. 1994, uczestnicy wycieczki w marmarozonie „Zagumionka” na Czerwonej Górze. Na pierwszym planie Zbigniew Komalczewski, dyrektor Oddziału Świętokrzyskiego PIG-PIB w latach 1986-2006 (M. Kolena).

Wycieczka Ratuszowa k. Kielc. W drodze na badania terenowe. Rok 1928 i lewy model 1928. W samochodzie Jan Czarnocki z dziećmi, a za kierownicą P. Wrzesiński (Ze zbiorów Katarzyny Czarnockiej-Pawłowskiej).

PAŃSTWOWY
INSTYTUT
GEOLOGICZNY

Sfinansowano ze środków
Narodowego Funduszu
Ochrony Środowiska
i Gospodarki Wodnej